

מפי כעמך

שמיני - תזריע מצורע • כ"ג ניסן התשפ"ג • גיליון מס' 9

יורה דעה ♦ שו"ת על פי דברי הרב מרדכי שטרנברג זצ"ל

למה צריך להתפלל?

הקב"ה עצמו נראה כ'דבר מיותר', חלילה. המחשבה שלאחר שהקב"ה נתן לנו את התורה אפשרי, חלילה, לעזוב אותו ו'להסתדר בעולם' גם ללא הנוכחות שלו בחיינו היא כמובן טעות גמורה. השאלה על התפילה איננה מצומצמת על התפילה בלבד, אלא שאלה רחבה יותר - על מקומו של הקב"ה בעולמנו. אם נדע למה צריך את הקב"ה בעולם, נדע גם למה צריך את התפילה.

באמת התפילה לא נועדה לעזור לנו לפתור את הבעיות. לדעת הרמב"ם יש מצווה להתפלל בכל יום גם כשלא נמצאים בצרה. ואף הרמב"ן, שסובר שתפילה מחויבת בעת צרה, מודה לרמב"ם שאדם מקיים מצוות תפילה מדאורייתא בכל יום שהוא מתפלל.

הרצ"ה זצ"ל היה מצטט בשם אחד מחסידי אומות העולם שמטרת התפילה היא המפגש עם המלך, והבקשה היא רק 'תירוץ' להיכנס למלך. והוסיף הרצ"ה שאם בשביל להיכנס למלך צריך לבקש משהו, עדיף לבקש כבר על כלל ישראל, שהיא הבקשה היותר מעולה.

המשמעות האמיתית של התפילה היא הפנית כל החיים שלנו כלפי שמיא. אחת מההלכות הבסיסיות בתפילה היא הכוונה ותשומת הלב

שאלה: אני נבוך ביחס לתפילה. האם התפילה אינה מחלישה את ההשתדלות שלנו? אם הקב"ה רוצה שאנחנו נפעל במציאות כדי לתקנה, מדוע אנחנו צריכים להיעזר בתפילה כדי שהקב"ה יעזור לנו להצליח במעשינו?

תשובה: באופן פשוט אכן נראה לנו שהתפילה באה לעזור לנו במקום שאנחנו 'נתקעים' ולא יכולים להצליח לבד. פעמים רבות אנו רגילים לומר במצבים שאנחנו מרגישים שהם אינם ניתנים לפיתרון במישור המעשי - 'צריך הרבה תפילות'. לעיתים אמירה זו מבטאת את ההבנה המוטעית, שהתפילה נועדה רק לעזור לנו בעת צרה, ואם היינו יכולים להצליח בלי התפילה היה טוב יותר.

אכן, פעמים רבות אנו רוצים לתקן את העולם במעשינו, ולא מבינים באמת את הצורך בתפילה. אנחנו יכולים לטעות ולחשוב שאולי יותר טוב שתיוקן העולם היה יוצא לפועל גם ללא תפילה. הקב"ה נתן לנו תורה והדריך אותנו כיצד לחיות במציאות, ואנחנו שואלים את עצמנו מדוע התפילה נצרכת.

אכן, גישה זו לא רואה רק בתפילה דבר מיותר. לפי גישה זו, גם

המשך בעמוד הבא <

השאיפה לשלמות של נדב ואביהוא

קריאה בתורה | הרב דוד ג'אמי, עמ' 2

מנהגי אבילות בספירת העומר

מצוות ד' | על פי מצוותיך אמונה - הרב מרדכי הס, עמ' 3

יוצאים לעולם חלק ג' - סיפור

הווה עובדא | ניסים ירחי, עמ' 7

אחדות בעולם פוסט-מודרני

צופי ישועה קרובה | הרב חיים טייטלבוים, עמ' 8

"כך נוצר מצב שבו העולם המעשי מפותח מאוד במדינת ישראל, והיא הופכת למדינה מתקדמת ומובילה בתעשייה, פיתוח, המצאות ו'סטארטאפים'. אבל כיון שהרוחניות הלאומית עדיין לא מופיעה, זה גורם לכך שהחול מתפתח ללא האיזון הרוחני המתאים..."

עמוד
4

מאורות ישראל

"זה מה שלמדתי ברבות השנים: כל ערכי הפרוגרס הינם רק "תירוצים בעניבה" כדי לחולל הרס".
בן יעקב סבו, בעל תשובה ואברך, מספר על היכרותו העמוקה עם הפרוגרס

עמוד
6

מאורי האומה

השאיפה לשלמות של נדב ואביהוא

מאוד מאוד, כמו כן הוא יכול להוריד עצמו מאוד מאוד ולהגביה אפילו התחתונים המונחים בשפל המדרגה ביותר, וזה עיקר שלמות מעלתו.

נדב ואביהוא לא רצו להתחתן כי הם רצו להשאר בגבהי מרומים! אבל באמת ככל שאדם עולה למעלה רמה יותר כך הוא יכול וצריך לתקן מדרגות נמוכות יותר. המילה "קטורת" באה מלשון קישור - קישור התחתונים למדרגות העליונות. וזה הכלל, ככל שהאדם נמצא במדרגה גבוהה יותר כך הוא אדם יותר כולל. גם התחתונים כלולים במדרגתו, ולכן הוא יכול לרדת יותר למטה ולתקן אותם. השאיפה להיות למעלה ולא למטה אינה שלמות!

וממשיך רבי נתן: "וזהו שנאמר לאהרון אחרי מות שני בניו זאל יבוא בכל עת אל הקודש' כי אם ביום הכיפורים ע"י הקרבנות והקטורת וכל סדר העבודה של יום הכיפורים. כי ביום הכיפורים הוא סליחת העוונות, ועיקר הכפרה ע"י הכהן הגדול על ידי עבודתו, ואז דייקא, כשהוא מכפר על בני ישראל, ואז הוא יכול להרים את כל פושעי ישראל לה' יתברך". הכהן הגדול יכול להיכנס לקודש הקודשים רק כשכל פושעי ישראל מתוקנים. "ועל כן הכהן הגדול ביום הכיפורים צריך שיהיה לו אישה כמו שאמרו חז"ל (יומא ב' ע"א) וכמו שכתוב ויכפר בעדו ובעד ביתו, כי כשיש לו אישה ע"י זה מקשר גם עולם התחתון לה' יתברך" ועל כן נענשו נדב ואביהוא שלא נשאו נשים.

חטא נדב ואביהוא יכול להיות רק במדבר, כשצורת החיים מנותקת מהחומר, אבל לא בארץ ישראל. קדושת א"י כוללת את היכולת לקשר את כל המציאות לקדושה. קדושת ארץ ישראל מעלה את הקרקע, את הדומם, וקדושת הקורבנות שבמקדש מעלה את הצומח והחי. בארץ ישראל יודעים לקשר את כל העולמות הנמוכים עד למעלה. "שכן ארץ" (תהלים ל"ז, א) - רק אם תרד למטה לארץ - "ורעה אמונה" תהיה לך אמונה. והדבר אפשרי רק בארץ ישראל.

שבת שלום!

פרשתנו פותחת במילים: "ויהי ביום השמיני". היום השמיני הוא היום שבו בפועל הוקם המשכן. זה היום הגדול ביותר, היום שבו ירדה השכינה לארץ. ירידת השכינה לארץ היא יסוד הכול - היא הקשר הממשי של הקב"ה לעולם. חז"ל (שבת פ"ז ע"ב) אמרו שיום זה נטל עשר עטרות, וביניהן: ראשון למעשה בראשית, ראשון להשראת השכינה, ראשון לעבודה וראשון לירידת האש. יום זה הוא ממש שיא התורה. ודווקא ביום הגדול הזה, שבו "ה' נראה אליכם" קרתה טרגדיה גדולה, חטא נדב ואביהוא. נדב ואביהוא, גדולי ישראל, טועים בטעות הגדולה ביותר - ומתים. התורה אומרת "בקרובי אקדש" (ויקרא י"ג, ב) ומכאן אנו למדים שחטא זה לא הגיע מתוך תאוה ושפלות. מדובר בחטא של קדושים עליונים, חטא שבא מתוך שאיפה לגדלות וקרבת אלוקים. עיקר החטא היה חוסר הבנה מהו הסדר שבו מגיעים לקרבת אלוקים ולהופעת השכינה. הנצי"ב מדייק מהפסוק בפרשת אחרי מות (ויקרא ט"ז, א) "בקרבכם לפני ה' וימותו", שעונש המיתה שקיבלו נדב ואביהוא לא היה עונש רגיל, אלא תוצאה של מעשיהם. הם התעלו למדרגה גבוהה ביותר, שלא שייכת למצב של חיים בגוף, ולכן מתו. החטא הוא התקרבות לה' באופן של מיתה: "בקרבכם לפני ה' וימותו".

בחז"ל (ילקוט שמעוני) יש דעות רבות מה היה שורש החטא של נדב ואביהוא, ואחת הדעות היא שלא התחתנו. דעה זו מבאר רבי נתן ביאור מאיר עינים בספר ליקוטי הלכות: "כי הם מגודל קדושתם העצומה לא רצו להוריד עצמם לקשר גם עולמות התחתונים, וזה בחינת שלא התחתנו, כנ"ל. ורצו להיכנס למשכן לפני אל הקדושה, דהיינו לקשר עצמם לה' יתברך כראוי להם, אבל לא הורידו עצמם לקשר גם התחתונים בה' יתברך. ועל כן היה הפגם שלהם בקטורת, שהקריבו קטורת שלא ברשות, אשר לא ציווה אותם. כי באמת הקטורת גבוה מאוד מאוד כידוע... שעולה למעלה למעלה בתכלית המעלה עד אינסוף, ואעפ"כ היה בא בתוך הקטורת חלבנה, שריחה רע, שמרמז על פושעי ישראל. שדייקא מי שהוא קדוש ביותר וגבוה

המשך "יורה דעה" מעמוד 1

של הממלכה ומטוב הלב שלך, אני יכול להיות גם חלק מזה? ענה לו המלך: 'כן, ודאי תוכל להיות חלק ממלכותי, יש פרה חולה בכפר שלך - לך ורפא אותה...'. כמובן, שהפרה הייתה של בן הכפר עצמו. לפני המפגש עם המלך בן הכפר הרגיש את חסרונו שיש במצבו הפרטי. אך כשהתעלה על ידי המפגש המפעים, הוא כבר לא רצה רק לתקן את המציאות התחתונה, אלא הוא רצה להצטרף למפעלו הגדול של המלך ומתוך כך גם לתקן את חסרונו.

זו גם מטרת התפילה. הנושא שאנחנו עסוקים בו, בתפילה ובכלל, איננו תיקון המציאות התחתונה על פי הבנתנו ורצוננו, בלי הקב"ה, חלילה. אלא להיפך, אנו מפנים את כל בקשותינו לקב"ה ומבקשים שמלכותו תתגלה בשלמות.

נערך בשו"ת על ידי ר' אריאל כהן על פי שיחה של הרב

לעמידה לפני ד'. התפילה בונה בנו את ההכרה וההרגשה שאנו חיים מתוך עבודת ד' ובשליחותו. איננו באים 'לתקן עולם'. אנחנו באים, בשליחותו של הקב"ה, לגלות את רצונו בעולם.

היסוד להבנה שהנושא בתפילה אינו הבקשה, מונח בסדר התפילה. התפילה מתחילה בברכות השבח, שבהן אנחנו נפגשים עם מלכות ד', ורק לאחר מכן אנחנו הולכים לבקש את בקשותינו.

משל למה הדבר דומה. משל לבן כפר שהפרה שלו חלתה, והלך לארמון המלך לבקש מהמלך רפואה לפרתו. כאשר אותו בן כפר הגיע לעיר המלוכה הוא ראה את כל מערכת הניהול המסועפת של הממלכה, וכל כך התפעל מטובו של המלך. הוא שכח למה הוא הגיע והיה רק אחוז התפעלות מגדולתו וטובו של המלך. לבסוף, כשהגיע למלך, הוא רק ביקש: 'הוד מעלתו, אני כל כך מתפעל מהניהול המורכב

מנהגי אבילות בספירת העומר*

א. להיות באחזה ובאהבה זה עם זה

בימי ספירת העומר, מתו תלמידי רבי עקיבא (יבמות ס"ג ע"ב), ולכן נהגו ישראל בימים אלו בכמה מנהגי אבילות. הגמרא (שם) אומרת שתלמידי רבי עקיבא מתו על שלא נהגו כבוד זה בזה. וכתב ה"כף החיים: (תצ"ג ה'): "מה שעושים זכר למות תלמידי רבי עקיבא הוא כדי להתרחק מהשנאה והקנאה והתאוה והגאוה והכבוד ולקנות מדת האהבה והענוה והשלום, ולכן כתב מהר"ח ויטאל להזהיר מאוד בענין אהבת החברים העוסקים בתורה".

ובספר 'לשון חכמים' (לבעל הבן איש חי) כתב: "בימים אלו יזהר מאוד מאוד מן הכעס ומקטטה ומחלוקת בבית ובחוק, ויראה אותה אהבה ורעות". וכתב רבי חיים פלאג' (מועד לכל חי ו' א'): "בכל עת ובכל זמן צריך שתהיה אהבת עולם מלב ומנפש, ולא מן השפה ולחוק. כל שכן צריכים להיזהר ביותר בין פסח לעצרת, להיות באהבה וחיבה יתירה נודעת. ומעיד אני שמים וארץ, שבכל מקום שמצאנו קנאה... (לא הבאנו כאן מה שכתב במידת הפורענות) ובפרט בתלמידים ומשרתי הקהל הקדוש. ומרובה מידה טובה, בכל מקום אשר ביניהם אהבה וחיבה מלב ומנפש האריכו ימים ושנים ובהצלחה מרובה, וגם בניהם עדי עד".

נראה שבמיוחד צריך להיזהר בימים אלו מלשון הרע, וכבר כתב הפרי חדש (תצ"א א'): "אפשר שמה שלא היו נוהגים כבוד היה מחמת איזה לשון הרע שהיה ביניהם". ויש להוסיף, שידוע מהקדמונים שמי ספירת העומר הם ימי היטהרות, כהיטהרות אישה מגידתה, ואיתא בשפת אמת (אמור תרל"ג): "לצאת מטומאה לטהרה אפשר רק ע"י ביטול לכלל כנסת ישראל, ולכן אומר המדרש כי לשון הרע, רחמנא ליצילן, הוא מונע את הטהרה", ומכאן יש ללמוד שבימי הטהרה יש להתחזק בזהירות מלשון הרע.

ב. מנהג האבילות

מנהג האבילות בימי ספירה הוא מנהג קדום, וכמו שהביאו הגאונים שכבר מאז מות תלמידי ר"ע נהגו מנהג זה.

עיקר המנהג היה להימנע מנישואין בימים אלו. בתספורת בתחילה לא נהגו הכול, ורק אחר כך פשט המנהג להחמיר, לכן מציינו שהחמירו יותר בנישואין מבתספורת. מנהג נוסף, מאוחר יותר, הוא האיסור בריקודים ומחולות ובהמשך נרחיב בזה יותר.

מבואר בפוסקים שאיסורים אלו הם מנהג ולא תקנה ועל כן הקלו בהם יותר, כיוון שמנהג קל יותר מאיסור דרבנן. ומ"מ חלילה לזלזל במנהגי ישראל.

ג. תספורת וגילוח

במנהג להימנע מגילוח ותספורת הקילו הפוסקים בכמה מקרים: במקום צורך - שפם המפריע לאכילה וכן שער הגבות, מותר לספרם. לענין גילוח, יש צדדים להקל במקום הצורך. וישאל חכם. כמו כן, במקום שיש חשש לפרנסתו אם לא יסתפר ויתגלח יש שהתירו להתגלח. וישאל חכם.

כבוד שבת - אף בערב שבת אסור להסתפר. כשחל ראש חודש בשבת, לדעת המשנה ברורה מותר להסתפר בערב שבת, מחמת תוספת שמחה שבראש חודש ושבת יחד, אך הספרדים מחמירים בזה. ואם חל ל"ג בעומר ביום א' נוהגים להסתפר ביום ו' לכבוד שבת, למנהג האשכנזים שמתירים בל"ג בעומר. וכן למנהג הספרדים, אם חל ל"ד בעומר בשבת, מותר להסתפר בל"ג בעומר מפני כבוד השבת. לכתחילה יסתפר ביום שישי ביום, ואם אינו יכול, מותר להסתפר אף בליל שישי.

בעלי שמחת מצווה - בעלי ברית, דהיינו אבי הבן הסנדק והמוהל, מותרים להסתפר. היתר זה הוא לאו דווקא סמוך למילה, אלא אף ביום שקודם המילה סמוך לערב קודם הליכה לבית כנסת. וכן אם הברית חלה בשבת מותרים להסתפר בערב שבת אף קודם חצות.

* ערוך על פי הספר מצוותיך אמונה מאת הרב מרדכי הס, אך הרב לא עבר על הדברים ואין לסמוך למעשה על הכתוב כאן. המובאות במאמר עברו לפעמים שנויי לשון קלים, לבהירות ההבנה.

אמנם בפדיון הבן אין להסתפר, וכן בת מצווה לא תסתפר. ובר מצווה לכתחילה יסתפר בקטנותו, ואם לא הספיק קודם, יסתפר ביום בר המצווה. ואם יש צורך, מותר גם לאביו להסתפר.

נשים נשואות - נחלקו בזה אם מותרות להסתפר, ובמקום צורך יש להקל בתספורת. 'שיער הצדעים' מותר ומצווה לספר לכל הדעות. קטן - אם לא הגיע לחינוך מותר לגמרי, ויש שהחמירו כשאין צורך. ואם הגיע לחינוך, אם מפריע לו השיער מותר.

ד. איסור ריקודים ומחולות

נראה שלא מצאנו מקור קדום למנהג זה, ובפוסקים מקורו במגן אברהם שכתב שנהגו להימנע מריקודים ומחולות של רשות. המגן אברהם לא הזכיר כלי זמר. אפשר שהוא סובר שהם אסורים כל השנה, משום אבילות החורבן, ובספירת העומר אסרו גם ריקודים ומחולות. אמנם אף אם נתיר כלי זמר בכל השנה, אפשר לומר כדברי הערוך השולחן, שכלי זמר אסורים בקל וחומר מריקודים ומחולות. על כל פנים נראה שהפוסקים בזמנינו נטו להחמיר אף בכלי זמר. ויש לומר שאף אם מתחילה כלי זמר לא נאסרו, מכל מקום עכשיו נאסרו, על ידי המנהג האחרון.

אף נגינה ושמיעת מוזיקה מוקלטת - ובכלל זה אף הקלטה של שירה בפה בלבד - המנהג לאסור, וכן שירה בפה המעוררת שמחה. טעם האיסור הוא משום שמחה ולא משום ההנאה, לכן שירים איטיים, כמוזיקה קלאסית וכיוצא בזה מותר, כיוון שאינם מעוררים לשמחה. כמו כן לימוד נגינה, שלא נעשה להנאה, מותר.

ה. במקום מצוה

שירי קודש ששרים אותם כעבודת ה' יש להתיר. ויש להעיר, שכל השנה יש לזהר מלשיר פסוקים להנאה בעלמא, אלא רק אם מביא להתעוררות תורה ותשובה וכדומה.

לא נהגו לאסור ריקודים ומחולות בסעודת מצווה. אבל לא בכל סעודת מצווה התיירו, אלא רק סעודת מצווה גמורה. על כן אין להתיר בסעודת הודאה על נס וכדומה. בכלל היתר זה הוא סעודת שבע ברכות וכן בר מצווה שעושים אותה בזמנה וברית מילה. כן יש להתיר בסעודת סיום מסכת והכנסת ספר תורה, אמנם ראוי שלא לקבוע הכנסת ספר תורה אלא בשלושת ימי הגבלה. ויש שהחמירו שאין להתיר אלא בסעודת נישואין, ונראה שהמיקל לא הפסיד.

אכן בסעודת שידוכין, סעודת בת מצווה, וסעודת בר מצווה שנעשית שלא ביום שנעשה בו בר מצווה, אין להתיר ריקודים ומחולות. ובשם הגרשז"א (ע' הליכות שלמה ס"א) הביאו שיש להתיר שירה בפה בסעודת שידוכין.

סעודת רעים בלי כלי זמר מותרת. כן מותר לערוך סעודת בר מצווה, בחגיגה ושמחה, אף על פי שאינה נעשית ביום שנעשה גדול, אך יש להימנע מריקודים ותזמורת כיוון שאינה נעשית בזמנה.

ו. היטהרות לקבלת התורה

ונסיים בדברי החיד"א, בספרו לב דוד, על הנהגת ימי הספירה ככלל: "בימי העומר צריך לזהר ביותר בעבודת ה' בתורה ובמצוות, מפני שהם ימי דין, וכשיצאנו ממצרים היינו נטהרים בימים הללו לקבל התורה הקדושה. וכשם שבימים ההם ע"י התעוררות ישראל ליטהר, ממרום שלח שפע קדוש להיות עזרם ומגינם, כן עתה, אם ישים אליו ליבו ויקיץ מתרדמת יצורו, יהיה לו עזר, כי הבא ליטהר מסייעין אותו, ומה גם כי הימים האלה מסוגלים לזה, עת שהגיעו אבותינו ליטהר ואנחנו נחליץ חושים לעשות כמעשיהם וליזהר בכל סדרי טהרה".

וממשיך החיד"א: "ובפרט בענין שנאת חנם צריך לדקדק מאד כי ידענו מה היה לתלמידי ר"ע בין פסח לעצרת כמ"ש חז"ל. ורבינו האר"י זצ"ל הזהיר מאוד מאוד על אהבת החברים, וכן אמרו בזהר הקדוש על החברים בימי ר' שמעון בן יוחאי ע"ה כי אהבת עולם היה ביניהם מאוד".

"גדור פרצי בן פרציא"*

סומך נופלים, רופא חולים, מתיר אסורים ומקיים אמונתו לישני עפר הם ארבעה שלבים בגאולה • מתיר אסורים הוא הוצאת אור הגאולה הזורח בנשמתנו מעבר למאסר העוצר אותה • ועל הצורך ב'פרסא' החוצצת

א. הקדמה

בברכת "גבורות" בשמונה עשרה. ברכת "גבורות" עניינה הגבורה שבחסד. בדרך כלל גבורה מתפרשת כיכולת לכבוש ולשלוט ולהרוג, אבל הגבורה הגדולה האמיתית היא 'גבורת החסד', כלשון הברכה: "אתה גבור לעולם ה' - מחיה מתים" וכן "מחיה מתים - ברחמים רבים"; עניינה של הגבורה איננו הפסקת החיים, אלא החייאת מתים, שהיא החסד הגדול ביותר. בברכה זו מופיע סדר של ארבעה שבחים: "סומך נופלים, רופא חולים, ומתיר אסורים, ומקיים אמונתו לישני עפר", וכל שבח מתאר מצב שונה של עם ישראל.

ד. "סומך נופלים"

"סומך נופלים" נאמר על מצב ישראל בגלות. הגמ' אומרת שבמזמור "תהלה לדוד" חסרה האות 'צ' כיון שהיא רומזת לפסוק "נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל", המתאר את מצב ישראל בגלות. אבל - "אמר רב נחמן בר יצחק אפילו הכי חזר דוד וסמכן ברוח הקודש, שנאמר 'סומך ד' לכל הנופלים', ומפרש רש"י, "אף על פי שהפסיק 'צ' מפני נפילה שבה... חזר ורמז סמיכת הנפילה תכף לה", דהיינו באות 'ס' הסמוכה ל'צ'. אם כן, התואר 'סומך נופלים' מתאר את הסיוע הא-לוקי לישראל להתקיימותם בגלות, שגם לאחר שנפלו וגלו מארצם, הקב"ה סומך אותם בגלותם.

ה. "רופא חולים"

השבח הבא, 'רופא חולים', מתבאר על פי חתימת ברכת 'רופא חולים' - 'רופא חולי עמו ישראל', שבה אנו לא חותמים רק במילים 'רופא חולי ישראל' אלא מזכירים גם את 'עמו'. כיון שהגלות אינה רק התפזרות הפרטים, אלא קבורת העם (כדברי הגר"א הידועים), עד שאפילו התודעה שאנחנו 'עם' חסרה לנו בהכרתנו וברגשותינו. אנו מתפללים על חזרת המחשבה הלאומית והמושג 'עם'.

לשיבת המחשבה הלאומית הזו אנחנו מתכוונים גם בשבח 'רופא חולים' שבברכת 'גבורות': על תחילת הגאולה, הקץ המגולה, ובניינו המחודש של עם ישראל כ'עם'. עם זאת, בשלב זה הופעתו של עם ישראל היא עדיין בצורה גולמית, חיצונית וחילונית, ללא הערך האלוקי.

ו. "מתיר אסורים"

השבח השלישי, 'מתיר אסורים', מתייחס לשלב הבא בגאולה. במצב שתואר קודם לכן, אור הגאולה, המגמה התכליתית של הגאולה, שבגלות התכנס למעלה בלי להופיע בארץ, באמת לא הפסיק את פעולתו כלל, והוא התגדל בפנים, בנשמה, עד שהוא דוחף את הגאולה, אבל רק מבעד ל'פרסא' - 'מסך' - המסתיר אותו. כך, במצב זה, ישנה התעצמות גדלה והולכת בכל ענייני החול, מתוך צורך

שיבתו של עם ישראל לארצו בדורותנו היא תהליך של גאולה בדרך הטבע - התקדמות שלב אחר שלב, 'קמעא קמעא', כמבואר בירושלמי. כמובן, תהליך זה כולו א-לוקי ואיננו תוצאה של מגבלה כל שהיא, חלילה, אלא שרצונו יתברך, הנעלם מאתנו, הוא לגאול אותנו דווקא בדרך זו. הסברא הפשוטה נותנת שב'קמעא קמעא' נראה הדרגה והתקדמות ברורה משלב לשלב, אבל באמת יש הרבה אופנים וסדרים להגעת 'אורו של משיח שקדם לעולם'. את כולם צריך ללמוד ולהבין, ואת כל הקושיות שיכולות להתעורר עליהם ממקומות אחרים בחז"ל יש לתרץ. כך אפשר לצפות לישועה בשלמות.

בהתבוננות בפסוקים, במאמרי חז"ל ובדברי רבותינו נראה שסדרי הגאולה כוללים זמנים של הפסק וזמנים של הכשרה, והתפתחויות המתרחשות דווקא ביסתר המדרגה.

ב. "פרצו ויעבורו"

בספר מיכה מתוארת חזרת ישראל לארצו כעדר צאן הנאסף אל הדיר: "אסף אסף יעקב כלך, קבץ אקבץ שארית ישראל, יחד אישינו כצאן בצרה, כעדר בתוך הדברו, תהימנה מאדם", ובפסוק הבא: "עלה הפרץ לפנייהם, פָּרְצו ויעברו, שער וַיֵּצְאוּ בו, ויעבר מלכם לפנייהם, וד' בראשם". כלומר, יהיה צורך גם 'לפרוץ גדרות' ולשבור מחסומים שונים. פעולה זו, אומר המצודת דוד (שם), היא חלק משליחותו של אליהו הנביא: "ועל אליהו הנביא יאמר, שהוא יבוא קודם הגאולה ליישר ליבות ישראל לאביהם שבשמיים, להיות מבוא (-מכשיר דרך) אל הגאולה".

ההבנה השגורה היא שאליהו בא 'להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם', להשוות את המחלוקת ולעשות שלום בעולם, אך כאן מתבאר שאליהו גם 'פורץ גדרות'. ממשך

המצודות: 'פרצו. שְׁבִי הגולה יפרצו גם הם את הגדרות והמשוכות ויעבורו בפרצה כאלו היה שער, ודרך בו יצאו מן הגולה'. הגולה' זו איננה רק הגולה הפיזית, הריחוק מארצנו, אלא גם הגולה הנפשית, שְׁבִי של דעות זרות והשפעות של תרבות הגויים. "אבל הם יוסיפו אומץ ליישר ליבותם, לפתוח בתשובה, ובזכות זה יצאו מן הגולה".

כוונת הדברים היא שיש מעצור נפשי פנימי שנוצר מהסביבה. ישנה השפעה תרבותית של מודרנה, פוסט מודרנה ודעות משובשות אחרות, ש'מכשפות' אותנו, עוצרות בעדנו, וחוסמות לנו את ההתעוררות של הטבע הישראלי, סגולת ישראל קדושת ישראל. אך העם עובר תהליך רוחני, ומתוך התעוררות גדולה הוא בא לידי פריצה ושכירה.

ג. ארבעת השבחים בברכת "גבורות"

לפי דברים אלו ניתן לבאר את סדרם של ארבעה שבחים שאנחנו מזכירים

השיעור ביום שלפני המלחמה, אומר לתלמידיו 'מחר נמשיך את הסוגיא הבאה, והולך לישון על מיטתו בלי כל נדודי שינה. בבוקר, כשמעדכנים אותו בכך שצבא אשור יגיף ונעלם, הוא לא מופתע כלל, לא מתרגש ולא מתפעל, משום שהיה פשוט לו שדבר כזה יקרה.

דבר זה מעורר פליאה - אם הסיבה שחזקיהו לא אמר שירה היא עוצם בטחונו בד', מה החיסרון בזה? מדוע בשל כך לא נעשה משיח? ההסבר הוא, שחזקיהו לא החשיב את הצדדים המעשיים כמו צבא, חקלאות וכלכלה, רק לתורה, ללימודה ולעיונה הייתה חשיבות בעיניו. זו מציאות נפלאה ואדירה, שתרמה תרומה לנצח ישראל, אבל לא זו מדרגת 'משיח' 'משיח' כולל הן את הקודש והן את החול, והוא בלא הא לא סגי.

מחזקיהו אנחנו למדים על עוצמת כוח המשיכה האדיר של הקודש, עד כדי כך שהוא עשוי להביא להזנחה של כל סדרי החול. על כן, אם בדורותנו לא הייתה נפרסת ה'פרסא' בין תהליך הגאולה למגמתו, אף אדם מישראל לא היה עוסק בפיתוחים מעשיים, ומדינת ישראל לא הייתה מתפתחת כראוי. כדי לתת מקום לכל ההשתכללות המעשית והמדינית, וכדי שחיי החול יתפתחו בלי מעצור, נצרכת ה'פרסא'. רק כאשר החול יהיה בנוי באופן מפותח וחזק מספיק הוא לא יתבטל ויתמוטט מפאת המשיכה האדירה לקודש כשהקודש יתגלה, אלא הקודש יבוא על גביו, כקומה נוספת בגאולה. את המעצור של ה'פרסא' החוצץ בפני הקומה הרוחנית, 'תחית הקודש' - אליהו פורץ. כלפי חוץ נראה לפעמים כאילו יש נסיגות או מעצורים קשים. אבל לאמיתו של דבר, גם קשיים אלו מסייעים להתקדמות התהליך. הרב זצ"ל מבאר¹ שגם הכוחות המעכבים נחוצים כדי לסייע להתקדמות הגאולה, ובדומה לחוקי העולם הטבעי, שכאשר כוחות גדולים נחסמים הם דווקא מתפרצים בשל כך בכח גדול יותר.

ח. ומקיים אמונתו לישיני עפר

השלב העליון הוא הקמת החול - לא באופן של 'איזון קיומי' בין הקודש לחול, אלא באופן שהקודש נותן לחול חיים חדשים. לאחר התחייה הלאומית, שגם היא רמוזה בנבואת העצמות היבשות², מופיעה תחייה השייכת לעולם אחר, ניסי, שאפילו הקברים הפרטיים יפתחו, ויקומו אנשים לתחייה.

ט. ציפיית ישועה

כשבמהלך גאולתנו אנו נפגשים בזמנים של הפסק או של מעבר - 'בין השמשות' - לא ניפול בייאוש, אלא נהיה צופי ישועה, צופי ישועה חכמים, היודעים את כל הדרכים, הענפים והשיטות השונות להגעת הישועה. כך לא נאבד את החשבון, אדרבא, נהיה פועלים עם א-ל. לא העיתונים וכל התבלה שמנסים להבהיל אותנו הם ינחו אותנו, אלא הידיעה המבוססת, הרגועה והעמוקה של אמונת עתנו השלמה, ההולכת שלב אחרי שלב ותביא את הגאולה בכל האופנים המתוארים במקורותינו על אפשרות הגאולה להופיע, 'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות'³ במהרה בימינו, אמן.

פסיכולוגי נפשי לפתח עוד ועוד, בלי מנוחה, הרבה מעבר לדחפים רגילים של קריירה וכסף. כל זה באמת מוֹנֵעַ ונדחף מכח אור הגאולה המחיה את הכל, גם את הקודש וגם את החול, אך הידיעה של המטרה עבורה נדרשת כל ההתפתחות הזו - חסרה.

כך נוצר מצב שבו העולם המעשי מפותח מאוד במדינת ישראל, והיא הופכת למדינה מתקדמת ומובילה בתעשייה, פיתוח, המצאות וסטארטאפים. אבל כיון שהרוחניות הלאומית עדיין לא מופיעה, זה גורם לכך שהחול מתפתח ללא האיזון הרוחני המתאים.

מגיע שלב שהתפתחות זו כבר יוצאת מפרופורציה, ומקבלת צורה מופרזת של נהנתנות, המדע בגאותו ובגזמתו מגיע לטירוף שכבר אי אפשר לחיות אתו - מצב זה מבשר חורבן טוטאלי. הסיבה לכך היא שהרעיון הלאומי החילוני סיים את תפקידו ונשאר חסר תוכן.

אך לכל ההפגנות של היום ואף לתבהלה התקשורתית שמסביב, יש צורך חשוב מאוד. ניתן לקרוא לזה 'חברת פירוק' בשביל בנין גבוה יותר שהולך להבנות. כשאתה רואה בור ענק של מאה מטר על מאה מטר אתה מבין שהולך להיבנות כאן בניין גבוה במיוחד, כך לפני שנבנה בניין רוחני לאומי צריך 'לנקות' קודם את השטח.

ה'פרסא' החוצצת בפני אור הגאולה זהו ה'מאסר' ממנו מתיר אותנו הקב"ה, מאסר העוצר את ההופעה של אור הגאולה שזורח בנשמה, והגורם לכך שהמשמעות הלאומית מקבלת פנים לא מקוריות. זהו המעצור שאליהו פורץ, גילוי הקומה הרוחנית, "הארה רבה שתבוא בשפעה גדולה בבוא התור להגלות כל האורה המכונסת שנתעלטה, ובוא יבוא אז אורו של משיח בהפתעה נפלאה מאד"⁴.

על מצב זה אנחנו אומרים 'מתיר אסורים'. ה'מאסר' הוא המציאות שבה אור הגאולה שזורח בנשמה אינו מופיע, ובשל כך המשמעות הלאומית מקבלת פנים לא-מקוריות. יש להתיר את אור הגאולה ממאסרו כדי שיופיע בכל גודלו.

ז. הצורך ב'פרסא'

יש לשאול: מדוע נצרכת אותה 'פרסא'? מה היה חסר אילו תהליך הגאולה היה ממשיך בסדר של 'קמעא קמעא' בלי להסתיר את מגמתו? התשובה מונחת בהבנת עניינו ותפקידו של 'משיח'. הגמרא בסנהדרין⁵ אומרת: "ביקש הקב"ה לעשות חזקיהו משיח וסנחריב גוג ומגוג", אך חזקיהו לא זכה לכך כיון שלא אמר שירה על מפלת סנחריב. בזמנו של חזקיהו, ירושלים הייתה שיא הרוחניות - חזקיהו העלה לתוכה כל בן תורה כדי להעצים את איכות קדושתה, וישעיהו, 'נביא הגאולה', היה איתו בירושלים. לאחר סנחריב כבש את עיקר העולם והגלה את עשרת השבטים, הוא בא עם צבאו העצום על ירושלים שנסארה לבדה, ושלח את רבשקה להפיל מורך בלב השרים. עם כל זה, חזקיהו לא נבהל כלל כי האמין בלב שלם בלי פקפוק בהבטחה שהייתה לו מישעיהו על תבוסתו של סנחריב. ניתן לצייר זאת כך: חזקיהו, שכולו רוחניות טהורה אצילית, מסיים את

* מעבוד משיחה שנתן מ"ד הרב צבי טאב בסעודת פרים תשפ"ג.

(א) מתוך סליחות "שעה נאסר" ל"ז בתמו. ועי' אורות התשובה פרק ד' פס' ח.

(ב) ברכת פרק א. הלכה א. ועי' באריכות מאמר רבינו הרצ"ה "המדינה כהתקיימות חוץ הגאולה"; לנתיבות ישראל חלק א'.

(ג) ע' פסחים נ"ד ע"א.

(ד) ב', י"ב-י"ג.

(ה) מלאכי ג', כ"ד.

(ו) משנה עדיית ח', ז.

(ז) ברכת ד' ע"ב.

(ח) תהילים קמ"ה.

(ט) עמוס ה', ב'.

(י) התרגום של מסך הוא 'פרסא' (שמות כו לו). מסך נקרא גם העומד באופן מאונך (ורטיקלי) וגם באופן מאוזן (אוריונטלי). כך מפורש ברש"י בפרשת ויקהל (שמות לה יב): "זאת פרוכת המסך - פרוכת המחיצה, כל דבר המגין בין למעלה בין מכנגד קרוי מסך וסכך", ה'פרסא' (או 'פריסה') שכאן הכוונה למסך המאוזן, הסוכך ומבדיל בין ה'למעלה' ובין ה'למטה'. מושג זה נמצא גם ב'נסתר'.

(יא) אורות הקודש חלק א' עמ' קמח, קובץ ח קלה, (הרב לימד את הפסקה הזו בסעודה).

(יב) צ"ד ע"א.

(יג) עולת ראייה חלק ב' עמ' רס"ב.

(יד) יחזקאל פרק ל"ז, ועי' סנהדרין צ"ב ע"ב.

(טו) מיכה ז', ט"ז.

• אמות בעדרת •

בן יעקב סבו

מפרוגרס לעבריות

"זה מה שלמדתי ברבות השנים: כל ערכי הפרוגרס הינם רק "תירוצים בעניבה" כדי לחולל הרס". בן יעקב סבו, כיום אברך בן 32, בעל תשובה, כאחד שגדל ולמד במחוזות הרעיוניים של הפוסטמודרנה, מספר על היכרותו העמוקה עם זרמים אלו.

סמויה: מי יהיה הכי הכי פרוגרסיבי, הכי מתקדם, שאת הפסל' והספר שלו שופטי העתיד ישרפו אחרונים. זה סחרור מטורף שרק ילך ויחמיר.

עבריות - לאור העבר

לאט לאט הבנתי שהפרוגרס הזה מוביל לאבדון. שהאמת הפוכה מזה. שְׁעָבְרִיִּים הננו. אנו יונקים את עומק חיינו מהעבר. איננו נשפטים על ידי העתיד, אלא על ידי העבר, והוא מקנה לנו גם אחריות על העתיד. אנחנו לא חיים בחרדה מפני העתיד - אלא באחריות כלפיו. "עברי אנכי ואת ד' אלקי השמים אני ירא".

כאשר יהודי נחלש ועומד לחטוא הוא רואה את דמות דיוקן אביו. את יראתו, אהבתו, ותפילתו הוא מכוון לא-להי אבותיו, אברהם יצחק ויעקב. היהודי תמיד חש נאמנות, הכרת הטוב, ענווה ואהבה, כלפי העבר. לא זלזול, בוז ושיפוטיות. הפרוגרס בז לעבר ולכן חרד מהבוז שיחושו כלפיו בעתיד. "ויבז עשו את הבכורה".

הפרוגרס, במלחמתו בעבר, יודע שישנם שלושה דברים הקושרים את האדם לעברו, שורשיו וזהותו. המשפחה. העם. מסורת האמונה בקב"ה. על מוסד המשפחה הוא מעליל ומסביר שמדובר בכלי שנוצר לצורך דיכוי הנשים בידי הגברים. הלאומיות מוכפשת כהמצאה שנוצרה לצורך דיכוי ההמון בידי המנהיגים. והאמונה - היא כלי לדיכוי המאמינים בידי הרבנים.

שלוש הנקודות הללו הן שלוש החזיתות המרכזיות לאורך ההיסטוריה במאבקנו מול אויבנו, בהם יוון, הנצרות, המרקסיזם, ועד היום - כשאנו נאבקים מול הפוסט מודרנה והפרוגרס.

בניגוד לפרוגרס, הנמצא בתחרות פנימית מי יהיה יותר קיצוני, מופרע, חתרני והרסני - כדי להיות זכאי בעיני הדורות הבאים, עם ישראל לא עסוק במחשבה 'מה יאמרו הדורות הבאים'. אלא הוא מתאמץ לעשות רצון ד', ששמו מופיע דרך מורשת העבר המפואר שלנו.

הכרת הפרוגרס לעומק

בהלכות ציבור כמו בפסיקת הלכה - אם לא נבין את המציאות, לצד ידיעת ההלכה, לא נוכל לפסוק. אם לא נבין שמה שעומד מולנו הוא חזיר, ונסתגור מטלפיו הפשוטות אליו באמרו "טהור אני" - לא נדע לפסוק שהוא טרף. לצערנו, חוסר ההבנה הזה מפיל אותנו פעם אחר פעם בשלל סוגיות: חינוך, משפט, צבא, ממשלה, תרבות, תקשורת ועוד.

זה מה שלמדתי ברבות השנים: כל ערכי הפרוגרס הינם רק "תירוצים בעניבה" כדי לחולל הרס. לפעמים, ללא ידיעת האדם, נושא הרעיון רעל. לפי הפרוגרס אין זכות קיום לשום זהות מלבד זו שנוצרת על מנת לפרק זהות אמיתית:

להט"ב - רק אם מדובר בפירוק ערכי-תרבותי של המשפחה המסורתית. שחורים - רק אם המאבק נגד לבנים. אקלים - רק אם המאבק למענו הוא למעשה מאבק נגד הילודה והאנושות. פמיניזם - רק אם הוא מכוון נגד גברים. שיוויון - רק אם הוא נגד גדולי המעש ואצילי הרוח. פלסטיני - רק אם הוא נגד לאומיות ישראל. רפורמי - רק בניסיון לקעקע את מסורת ישראל. פלורליזם וסובלנות - רק כדי להשתיק כמובן מי שלא כזה. דמוקרטיה - רק כדי להעמיד דיקטטורה פקידותית שתשמור על ה'דמוקרטיה' מפני העם.

אבל כמו הפרוגרס, גם אנחנו יודעים 'לנתץ פסלים'. זה מה שלמדנו מאבינו הראשון. לא לנתץ פסלים של נכסי העבר והזהות שלנו, אלא פסלים של חרדה מעתיד זר ומדומיין. נתן את הפסלים הללו, ומתוך כך נצליח בע"ה לבנות את קומת הקודש הבריאה שלנו ושל כל העולם כולו.

מאמר זה הינו חלק מפתחת צהר להכרת המציאות הזרה והרעיונות השגויים המובילים אותה. יש לכך השלכות עצומות כאשר מנסים לברור דרך במלחמת התרבות, ומתוך כך לעמול לבנות קומת יושרנו וקודשנו.

לתגובות: Ben2811@gmail.com

ביקורת על הדורות הקודמים

"איך ההיסטוריה תשפוט אותנו?" - "כיצד נשחרר את האדם מהדיכוי הנסתר?" - "למה הדורות הקודמים השאירו לנו עולם כזה רע?" אלו מקצת מהשאלות שהיינו דנים בהן. גדלתי בתנועות הנוער הנאו-מרקסיסטיות והפרוגרסיביות ביותר. הרעיונות שעסקנו בהם, הם אלו שמבלבלים ומפילים היום כל כך הרבה אנשים וכלל התרבות האנושית.

ביקרנו את הדורות הקודמים. שפטנו אותם על שלא הביאו עדיין את העולם לשלמותו - שלמות שנראתה לנו פשוטה וקרובה, ממש מעבר לפינה. התייאשנו מכל פער בין הדמיון שלנו למציאות - וכתגובה לא היינו מוכנים לקבל את המציאות. "לא ייתכן שלעד יהיו בעולם מלחמות. בואו פשוט נפנים שהאויב שלנו אוהב אותנו". זו הייתה הדרישה מעצמנו. מי שהפריע לנו לדמיין עולם בלי אויבים - בכך סיפר לנו על המציאות - הפך הוא להיות האויב שלנו. ההמנון שלנו היה השיר המפורסם ביותר בעולם בזמנו, "אימגין" (דמיון): "דמיין את כל האנשים חיים בשלום, חולקים את העולם, בלי רעב, בלי קנאה. חיים את הרגע. זה זה קל אם תנסה. פשוט דמיין שאין עולם הבא. שאין לאום. שאין אמונה. שאין יותר בשביל מה להרוג ולהיהרג...".

הוא אני מקווה (בשבילך) שתצטרף אלינו...". אבל משהו לא הסתדר לי. הרגשתי שדווקא יש דברים חשובים בחיים, דברים שבשבילם הייתי מוכן למסור את הנפש. אם משהו היה מאיים על ילדיי למשל, דמו בראשו. לא רציתי להיות מאלו שטוענים שצריך לחיות בעולם ללא זהות וללא מחויבות, ומוכנים להתנגד באלימות רבה לכל מי שינסה לחיות בעולם של משמעות ואחריות. של קדושה וטהרה.

תפיסת עולם מעוותת

כאשר הייתי בפרוגרס, פירשתי את מגוון העובדות הסובבות אותי, על פי תפיסת עולמי. זה מזכיר לי מחקר מפורסם שיצא וטען שחיילי צה"ל הם החיילים הגזענים ביותר בעולם. למה? כי צה"ל הוא הצבא היחיד בעולם שאין בו מקרי אונס כלפי האויב. מסקנה - גזענים. זה נשמע מצחיק אבל המחקר הזה זכה בהוקרה ופרסים של אוניברסיטאות ואיגודים בישראל.

לכן, כדי לתקן את התפיסה הפרוגרסיבית, לא די בהעלאת עובדות. עובדות יכולות רק לחזק או להחליש הנחות יסוד קיימות. אך לא לשנות אותן מהשורש. הדבר דומה לניסיון להילחם בטנק עם כדורי רובה, שמסוגלים אולי ליצור סדק בפלדה. אך אם אנו מבינים את הנחות היסוד של מי שמולנו - איך עובד המחשב בטנק - רק אז אנחנו יכולים להיכנס ישירות פנימה ולפתוח לו את המחשבה. צריך להבין את מי שמולך כדי לתקן את תפיסת המציאות שלו.

תפיסת עולם של 'התקדמות'

ההבדל הגדול בין תפיסת העולם הפרוגרסיבית לבין תפיסת עולמנו, נעוץ ביחס למרחב הזמן. הפרוגרס, 'התקדמות' בלע"ז, רואה עצמו נשפט על ידי דורות העתיד: "הנכד שלי ישפוט אותי - איפה הייתי כשיכא את כל המיעוטים...". זו הסיבה שהם תקועים תמיד בהשוואה לשנת תרצ"ג (עליית הנאצים לשלטון) ותמיד צריכים להוכיח לדורות הבאים שהם היו, בהשאלה, 'הגרמני שלא שתק'.

באמריקה כיום שוברים פסלים ומוחקים ספרים של דמויות מופת מעברם הרחוק, וכל כך למה? כי לאחד, כמו לכל סביבתו, היו עבדים. השני אמר 'ש'איש הוא איש, ואישה היא אישה'. השלישי אדם שחור שאמר שלא צריך להפלות בין שחורים ללבנים (והרי לדידם כיום חייבים 'אפליה מתקנת', ולכן הוא גזען שלא מבין את סבל השחורים) ועוד ועוד... הם שופטים את הדורות הקודמים על פי אמות מידה מומצאות, שהדורות הקודמים לא היו יכולים אפילו להיות מודעים אליהן.

גם אני למדתי בתנועת הנוער לסלוד ולשנוא את הדורות הקודמים. "עולם ישן עדי יסוד נחריבה". ואכן ניתוח הפסלים נותן את אותותיו. נוצרת תחרות

הוזה עובדא

סיפור - ניסים ירחי

יוצאים ממצרים - חלק ג'

התורה דרך המדינה: 'נסתכל בתורה ונקים מדינה'. למשל, לא נקים משרד חקלאות רק כדי לספק את צורכי החקלאים - שיהיו הם מרוצים ולנו יהיו פירות טעימים וכלכלה מצליחה. מראש נחפש מה התורה רוצה בעניין הזה, מהי חקלאות ישראלית אמיתית, מה הדבר אומר בפועל, מהם העקרונות המנחים, ומהם החוקים שמסמנים לנו את הדרך לביצוע המשימה.

- מה? מפליא מה שאתה אומר! אתה מתכוון שבארץ ישראל לא יהיו אותם משרדי ממשלה?

- נכון מאוד. חשבתי על דוגמא טובה: משרד המשפחה. משרד שדואג לכל הסוגיות שחשובות לתורה בנושא משפחה. סוגיות כמו שלום בית, חינוך ילדים, רווקות המאוחרת, פוריות, עזרה לאמהות שמגדלות את ילדיהן בבית - כל אלו עקרונות מנחים ויסודיים שקיימים בתורה.

- וכאן משרד כזה לא קיים. פה יש משרד הבכורות! כי זה העקרון המנחה של הארץ פה. העיקר - להביא בכורות, ולא משנה אם זה נעשה בנאמנות, אלא בכל מחיר צריך כמה שיותר בכורות!

- בדיוק! וכך כל משרד ומשרד צריך להתייחס מתחילתו על פי העקרונות הנעלים של התורה, ולכן אין שום אפשרות להתחיל כאן את החיים על יסוד שהוא לא הקודש והחסד העליון שאנחנו רוצים לבשר לעולם.

ולכן צריכים לצאת מכאן, כמה שיותר מהר.

- חושב שהבנתי איך כל זה קשור להקמת מדינה. אבל למה ארץ מיוחדת? מה יש בארץ כנען? למה לא אוגנדה, למשל?

- הממ... אין לנו זמן עכשיו. צריכים להתחיל ללכת לארץ כנען... תן לי כיוון לפחות!

- הממ... זה סוד...

- למה סוד? מה זה קשור?

- קשה להסביר את זה. אתן לך כיוון: למה בחרת להתחתן עם אשתך?

- למה? לא חסר סיבות! אופה עוגות מדהימות, מבשלת לא מהעולם הזה, מטפלת כל היום בילדים לבד, שולחת אותי ללמוד - גם לסדר ג', היא הבת של הרב, היא גם מפרנסת היא... היא...

- נכון. אבל לא מדויק. תוכל למצוא עוד אלף נשים בדיוק כאלה, אחת לאחת...

- מה פתאום! יש רק אחת כזו...

- כמובן! מה שמראה שכל הסיבות האלה הן לא הסיבות לאהבה שלך אליה. לא בזכותן התחתנת איתה. התחתנת איתה, כי היא שלך. היא - שלך, ואחרת - לא. זה סוד. יש ביניכם קשר נשמתי שאי אפשר להסביר אותו והוא אינו תלוי בדבר. גם אם כל הסיבות לא יהיו ח"ו, ולא יהיו קציצות, היא עדיין החצי שלך בכל מחיר ובלי שום תנאים... הבנת? קשה להסביר את זה, אבל זה פשוט כך.

- ואתה רוצה להגיד לי שכך גם הקשר שלנו לארץ ישראל?

- נכון!

- אגב, רוצה טיפ אחרון ליישום בזוגיות?

- בטח! למרות שלפי מה שאמרת זוגיות היא אהבה בלי תנאים. לא?

- נכון, אבל עדיין באנו לעבוד פה בעולם. תקנה לה פרחים.

- מה? אכזבת. כל ילד בגן יודע את הדבר הזה! וגם, אשתי לא כל כך אוהבת פרחים, היא מעדיפה תכשיטים.

- אשריי שכיוונתי. זו דוגמה מצוינת לחסד עליון. אף על פי שכרגע היא לא אוהבת, תפתח את זה אצלה! תקנה פרחים שונים: פעם פרחים סגולים, פעם לבנים, פעם גדולים, פעם קטנים, פעם נפתחים, פעם ריחניים. החוש הזה ילך ויתפתח - ולא רק להשלים את החסר. קח אותה למרחבים שהיא עוד לא שם!

- סחטיין אחי! אני רץ למשתלה של פיתום' להביא זרעים לפני שנצא לדרך.

- עזוב אותך מ'יכול חו"ל'! בוא נראה מה מבשרת לנו הארץ שלנו... אולי נגלה שאפילו הפרחים הם לא אותם פרחים...

- וואי, סוף סוף יצאנו מפה...
 - כן, ברוך שפטרנו... מקוה שלא נחזור. הייתי אומר שאפילו צריך לאסור את זה. מילא אנחנו טעמנו את טעם המוות הזה, אבל לדורות הבאים צריך להזכיר...
 - טוב, אבל למה אנחנו הולכים? אל תתחמק עכשיו. ארץ ישראל, 'מדינת ישראל' - שבביל מה צריך את כל זה ולא פשוט להישאר שליטים על ארץ מצרים?
 - אמרתי לך, 'חסד עליון'!
 - מה הקשר בין 'ארץ' ו'מדינה' ל'חסד עליון'? מדינה היא רק פלטפורמה של מילוי צרכים חיוניים, שבעזרתם אפשר לחיות את החיים, לקיים תורה ומצוות, ולחיות עם האשה והילדים. זה רק גורם שלא יחסרו לי צרכים בסיסיים, כמו חשמל, מים, וגם חיילים, ביטוח לאומי, משרד המשפטים והחקלאות, אין בעיות, מתחילים לחיות כמו שצריך, 'שלום על ישראל'. לפי מה שאתה אומר - אני ממש מבין למה אפשר לחשוב להישאר פה... הסיבה שאנחנו יוצאים מכאן היא 'חסד עליון'. זה אולי נשמע מופשט ואולי גם ילדותי, אבל אנחנו לא הולכים להקים מדינה רק כדי למלא את הצרכים שלנו, כדי שתהיה לנו אוטונומיה כמו כולם, או כי 'אין לנו ארץ אחרת'. אפילו לא כדי לחיות את חיי הקודש והדבקות שאנחנו רוצים לעצמנו! רצון לחיות חיי קודש הוא רצון נפלא, אבל, לדעתי, על פי הגדרה כזו, אנחנו עלולים לטעות כמוך...
 - כשאנחנו באים להקים מדינה לעם הקודש, כסא ד' בעולם, אנחנו לא בודקים מה אנחנו צריכים כדי לחיות הכי טוב והכי יעיל שיש, ואפילו לא כדי לשמור את כל ההלכות בשולחן ערוך, או להבין קצותים קשים, אני אנחנו הופכים את המבט לגמרי.
 - אתה שוב לוקח אותי למחוזות גבוהים במחשבה, אני לא בכושר...
 - אם אתה רוצה להיות נביא, אתה חייב לאמץ את השריר ביתר עז, אחרת תשאר עז... מכיר את המושג שד' הסתכל בתורה וברא עלמא?
 - כן, פחות או יותר. התורה היא יסוד העולם, ולכן היא הייתה לפני העולם, לא?
 - התחלה טובה. ננסה לדייק את זה יותר: שבביל מה ד' יצר פרות בעולם?
 - אה, שיהיה לנו חלב לשתות ובשר לאכול?
 - נראה לי שלפי המושג של 'הסתכל בתורה וברא עלמא', המטרה שונה. יש צורך בפרות בעולם כדי שיהיה אפשר לקיים את התורה. יש מצוות שקשורות לפרות: תפילין, מזוזות, ספר תורה, קרבנות, איסור תערובת בשר וחלב ועוד... תחשוב לרגע, אם לא היה פרות בעולם, איך היינו מקיימים את כל המצוות האלה?
 - וואו, איזה מבט מקורי! הפוך לגמרי! אתה רוצה להגיד לי שכל מה שנוצר פה בעולם יש לו משמעות שקשורה לתורה?
 - משער שכן, היה קל להדגים את זה על פרה. עם מעט מאמץ נוכל להדגים גם על יתוש ועל עכביש. כנראה זה הכלל הגורף, ואת כל הפרטים לעולם לא נדע...
 - מעניין למה לבבלים יש פרצוף בצורת אליפסה?
 - נכון! גם אצל בני אדם הכלל הזה עובד! ד' יצר אותנו בצורה כזאת שנוכל לקיים את מצות התורה! רמ"ח אברים ושס"ה גידים בדיוק כנגד תרי"ג מצוות. יד שבביל להניח תפילין, וכן על זה הדרך.
 - רעיון נפלא שצריך לפתח. אולי נכתוב ספר על כל האיברים שנוצרו שבביל לקיים מצוות כאלה ואחרות?
 - מסכים לגמרי. יום יבוא. עכשיו בוא נחזור למדינה שלנו!
 - כן, נראה לי שגם אין לנו זמן, ואין לי יותר מדי מקום להכיל עוד רעיונות גדולים כאלה.
 - אנחנו הולכים להקים מדינה כ'חסד עליון'. לא הולכים להקים מדינה שבביל 'למלא חסרונות', וגם לא כי אין לנו מקום אחר - הרי לשיטתך יש לנו מקום כאן במצרים, כל מה שנקים לא נובע מהבעיות והצרכים של יחידים, משפחות, עם שלם. לא זו הסוגיה. הסוגיה היא להופיע את

"ויכריזו ברבים את הקריאה הגדולה והנצחית, הכתובה בתפילין דְמְרֵי עֲלְמָא: מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" (מדרש הירושלמי, מסכת פסחים דף ע"ב)

הצטרפו להפצת העלון מי כעמך!
 בתרומה חודשית קבועה תקבלו חבילת עלונים להפצה באיזורכם.
 להצטרפות: mikeamcha.co.il או שלחו סמס: 050-9329091

• צופי ישועה קרובה •

הרב חיים טייטלבוים - תנועת ישראל יהודית אחדות בעולם פוסט מודרני

האחדות. הולך ומתברר שהתפיסה הפוסט מודרנית לא מסוגלת להתאחד עם היהדות, עם הלאומיות הישראלית, עם המסורת. ככל שגדל הריחוק מתורה כך נפרמת האחדות, עד כדי דיבורים מסוכנים על מלחמת אחים. במשך שנים המלחמה בזהותה היהודית של המדינה נעשתה בהיבא. לאט לאט התבצעה השתלטות שקטה על מוקדי הכוח, כך שלא יוכל הרוב המסורתי לשמור על צביונה היהודי של המדינה. מערכת המשפט, על זרועותיה בכל משרדי הממשלה; התקשורת, ראשי הצבא, המשטרה מערכת החינוך, מוקדי התרבות, וכמובן האוניברסיטאות - ככולם התחללה הפיכה שקטה והשתלטות של בעלי תפיסת עולם שמאלנית פרוגרסיבית. בעלי תפיסות אחרות סולקו או לא קודמו בנימוקים שונים ומשונים. השתלטה מדיניות שמאל קיצונית הרסנית, שיצרה פיקוח נפש ממשי, יום-יומי, למדינת ישראל כולה.

אבל לאחרי תוצאות ברורות במערכת הבחירות האחרונה, ובניסיון הראשון לשנות את השליטה הזו, באמצעות שינוי ההרכב של מערכת המשפט, המלחמה הפכה לגלויה. פתאום התגלה שבאמת ראשי כל המערכות במדינת ישראל שייכים רק למחנה פוליטי אחד. אנחנו רואים לתדהמתנו שמאז ומעולם התקיימה מלחמה שקטה ובתמימותנו לא שמנו לב אליה. ועכשיו נראה שהאחדות - זו שחשבנו שתמיד הייתה קיימת - מתפוררת, ומתברר שבצד השני היא לא הייתה קיימת.

איך מייצרים אחדות במצב כזה?
"כל זמן שהעוונות מקשרים את החיים בכבליהם, אי אפשר לקוות לשינוי בדעות ולאחדות של שלום. אבל אחרי אשר אור התשובה הופיע בעולמנו... וכל ישראל נטהרו מחלאת החטא, אז הטוהר הנשמתי מתגבר בקרבנו... ועל ידי זה יכולות הן הדעות, המופרדות על ידי צללי המחשכים של הדמיון, להיות הולכות ומתאחדות, תחת המאפל של הפירודים והמשטמות, ריבי המפלגות והסכסוכים האישיים, המשחיתים בנו כל חלקה טובה" (מאמרי הראיה, עמ' 148).

אחדות תחזור להאיר את מדינתנו רק מתוך חיזוק זהותה היהודית של מדינת ישראל. מתוך תיקון מערכות המדינה השונות, שלוחמות בינתיים ביהדותה של המדינה. רק מתוך כך יוכל להתברר שוב החזון המשותף של עמנו - דרך הארת אמת של תורה. "ועם כל השבח שאנו משבחים את השלום, הרינו קוראים אותו בשם כלי, לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום. ואם השלום הוא כלי, צריכים למלא את הכלי הזה באיזה תוך, שהוא עוד נעלה ממנו, כי סוף סוף הלא הכלי הוא רק משמש את התוך. אמנם אין לנו מושג אחר שיתאים כ"כ להיות לתוך אל הכלי של השלום, אלא האמת בלבדו. והאמת והשלום אהבו" (שם עמ' 254).

השלום יגיע רק מתוך זקיפות קומה של תורה שנדרשת מאיתנו בעת הזו. מתוך אומץ לתקן את כל מערכותינו הציבוריות, בכל הכוח, כדי להשיב את עם ישראל ליהדותו, כפי רצון רובו המוחלט של העם. רק כך נוכל להעמיד את האמת האחת, ההיסטורית, האלוקית, של עמנו. "באין חזון יפרע עם, ושומר תורה אשרהו", כשיתגלה אושרה של התורה בחיינו הציבוריים, מתוך אהבה גדולה לאחינו ואמון בגודל שקיים גם אצלם, ובדרכי שלום ככל שניתן - אך מבלי לעצור כלל את התיקונים הנדרשים להצלת נפשה של האומה כולה ולהארת אור של תורה בכל מערכותיה.

"ויחן שם ישראל נגד ההר" (שמות טו, ב).
"כאיש אחד בלב אחד, אבל שאר כל החניות בתרעומות ובמחלוקת" (רשי"ש שם).
איך מייצרים אחדות בעם? מנין מגיעה התחושה "הם לא אחים שלי"? למה יש מי שמבקש למחוק את הסעיף "יהודי" מתעודת הזהות שלו, כי הוא "מתבייש להיות מזוהה עם העם הזה"? איך יוצרים מחדש אחדות באומה, אחרי שפתאום התגלה שהתרופפה זה מכבר?
אחדות לא נוצרת רק כתוצאה ממידות טובות. אכן, ענווה, עדינות, הקשבה ואמון הן מידות שחשובות מאוד כדי לגשר על מחלוקות, אך אין בהן לבדן כדי ליצור את האחדות. אנשים טובים לא בהכרח מתאחדים, רק מעצם היותם אנשים טובים. ביסוד האחדות עומד האחד. ערך אחד, מטרה משותפת, חזון אחד ברור ומוסכם. סביב החזון האחד הזה מתגבשת הקבוצה, הציבור, העם. הציבור הוא תמיד מגוון, בעל יכולות שונות, כישרונות רבים ותפיסות סותרות לעיתים - אך כולם חונים סביב החזון האחד, המשותף, כל אחד וכישרונו המיוחד למען המטרה האחת. הם כאיש אחד - "כנגד ההר", מכיוון שהלב אחד. כשאין "הר" אחד במרומי החברה, יש תרעומת ומחלוקת. כשלא ברור הכיוון המשותף, נפרמת האחדות - "באין חזון יפרע עם" (משלי כט, י"ח).
מידות טובות לא יכולות לבדן לחבר את האחדות שנפרמה, כי הסיבה לפירוד אינה מידות רעות או חוסר הקשבה. גם "הידברות" לא יכולה לפתור את הבעיה. יש חוסר חיבור מהותי. הזהות המשותפת לא מוסכמת. אין חזון אחד. "כשמחזיקים את אותן הדרכים והמחשבות, הרי התימות האחדותיות קיימת, והיא מוסיפה כח לאחדות הגזע, ויתר סימני האחדות... אבל בחלישות הרוחניות, הפירוד הרוחני מתגבר, והאחדות המקרית של הגזע והעניינים החיצוניים לא יעצרו כח לאגד את הפירודים הרבים" (אורות התשובה פ"ב, י"א).
המחשבה הפוסט מודרנית החילונית התייאשה מהערכים כולם. כל האידיאלים הכוזבו. כל הערכים שהעמיד השכל האנושי במאה האחרונה, כולם הביאו למלחמות עולם, להרג ואכזריות. והמסקנה היא שאין אמת, שאסור להעמיד שום אמת, שאין טוב ורע, שאסור להתמסר למען שום אידיאל כערך מחייב. האנשים המסוכנים ביותר הם אלה שיודעים מה נכון, מה צודק, שמאמינים במשהו. הם עלולים לדרדר אותנו בחזרה לשפיכות דמים למען אמת מומצאת, שלא קיימת. ולכן צריך לפרק את כל הערכים, את כל המוסדות, את כל המסגרות האנושיות, את כל מה שיש בו איזושהי דרישה שמגבילה את האדם מלעשות ככל העולה על רוחו. צריך לפרק את הדת, את הלאום, את המשפחה, ואפילו את עצם הזהות האישית המולדת - איש או אישה. לכן הדגל של החילונית הפרוגרסיבית הוא דגל הגאווה, הביטוי לפירוק מסגרות הנורמליות האנושיות. דגלו של פירוק התא המשפחתי מונף ברחובות, מתנוסס על משרד החוץ ובוולט בכל ההפגנות. ולכן, המסוכנים ביותר, בעינינו, הם הלאומיים והמסורתיים.

כשהוקמה המדינה המטרה המשותפת היתה ברורה - הצלת נפשות של יהודי העולם, ולמענה התאחד כל העולם היהודי למרות מחלוקות רוחניות וערכיות גדולות. הערך האחד גבר על כל מחלוקת. אבל לאחר ביסוסה החומרי של מדינת ישראל מתפוגגת המטרה האחת. החזון כבר לא משותף. לפעמים יש צורך להתאחד שוב סביב צורך קיומי, כמו מלחמה, ואז שוב חוזרת לרגע אחדות העם. אבל ככל שעצם הקיום החומרי הופך יציב יותר, כך מתפוררת

הורפס בחסות:

חוסן ישועות
רש"י חסן הרחמים
ש"י ייבנת פרו פסוד

יריד הספרים השנתי של חוסן ישועות

ספרים החל מ-25 ₪

כ"ב ניסן - כ"ח ניסן במכון מאיר, רחוב המאירי 2, ירושלים
ובאתר ההוצאה www.hosen.harhamor.co.il

לפרטים: 050-7876239